

REGERINGSRÄTTEN

RÄTTSFALL

Periodiskt understöd i samband med förvärv av andel i handelsbolag

Besvär av TI angående fabrikören R:s inkomsttaxering år 1955. — R., som jämte sin broder drivit rörelse i form av handelsbolag, förvärvade sedan brodern avlidit dennes andel i bolaget och förband sig därvid att till broderns änka och hennes familj — förutom ett belopp om 135.000 kr — årligen under tio år räknat från den 1/1 1953 utgiva 10.000 kr. Per sistnämnda dag överlät R. handelsbolagets tillgångar och skulder till ett nybildat aktiebolag, i vilket R. hade 99 av samtliga 130 aktier. Under beskattningsåret utbetalade aktiebolaget 10.000 kr till änkan.

PN beskattade beloppet 10.000 kr hos R. såsom inkomst av tjänst hos aktiebolaget. — KR undanröjde beskattningen, enär ifrågavarande belopp icke kunde anses ha utgjort skattepliktig inkomst för R.

Hos RR anförde TI, att aktiebolagets utbetalning måste bedömas på samma sätt som om R. uttagit beloppet såsom lön och därefter använt detsamma till gäldande av sin skuld till änkan. R. borde därför beskattas för beloppet. Då beloppet utgjorde dellikvid för en andel i handelsbolaget, vore det ej avdragsgillt för R. Visserligen hade i några rättsfall avdrag medgivits för köpeskilling för andel i handelsbolag men fråga hade då varit om belopp bestämda att utgå under säljarens

återstående livstid eller avsevärt längre tid än 10 år.

RR fastställde KR:s slut med följande motivering. På grund av vad i målet förekommit måste aktiebolagets utbetalande av omförmälda belopp å 10.000 kr anses hava skett för R:s räkning och R. till följd därav vara skattskyldig för beloppet såsom för en från bolaget åtnjuten förmån. Med hänsyn till längden av den tid, varunder de årliga utbetalningarna skola fortgå, samt till villkoren i övrigt för andelsförvärvet får R. emellertid anses berättigad till avdrag med enahanda belopp såsom för sådan periodisk utbetalning som avses i 46 § 2 mom. KL. (RR:s utslag den 21/2 1962).

Periodiskt understöd från ideell branschorganisation till tidigare anställda.

Besvär av Sveriges hantverks- och industriorganisation angående inkomsttaxering år 1958. — Organisationen, som beskattats för inkomst av annan fastighet och av kapital, förvägrades av PN avdrag för periodiskt understöd till två personer, vilka tidigare varit anställda hos organisationen men som nu var pensionerade. — KR, där organisationen anförde besvär yttrade: Av handlingarna framgår, att de personer, som åtnjutit de i målet avsedda periodiska understöden, varit anställda

organisationens verksamhet samt att organisationen i denna verksamhet under beskattningsåret haft inkomster av icke skattepliktig natur, vilka överstigit utgifterna i samma verksamhet. Vid angivna förhållanden måste understöden anses utgöra utgifter i verksamheten och äro sålunda icke hänförliga till sådant periodiskt understöd, för vilket organisationen äger åtnjuta avdrag enligt 46 § 2 mom. KL. På grund av det anförda lämnar KR besvaren utan bifall.

Hos RR framhöll TI i yttrande över organisationens fullföljda talan, att såsom KR funnit ifrågavarande periodiska understöd med hänsyn till omständigheterna måste anses utgöra kostnad i den av organisationen bedrivna ideella verksamheten.

RR fastställde KR:s slut, när ifrågavarande understöd vore att anse såsom omkostnader i en av organisationen bedriven ekonomisk verksamhet, som icke kunde hänföras till särskild förvärvskälla och följaktligen icke vore av skattepliktig natur. (RR:s utslag den 20/2 1962.)

Anm.: Här kunde till stöd för avdragsrätt möjligen hävdas, att det gällde ett allmänt avdrag, som borde medges oberoende av förvärvskälla. Som synes underkändes dock den ståndpunkten.

Periodiskt understöd genom årligt efterskänkande av fordran

Besvär av fru F. angående inkomsttaxering år 1956. — Fru F. hade som säkerhet för en mågs lån i bank lämnat inteckningar. Vid mågen och dotterns avflyttning ur riket till Kanada nödgades fru F. övertaga betalningsskyldigheten. Detta skedde på villkor att mågen utställt och till fru F. överlämnat en revers å lånebloppet försedd med borgen såsom för egen skuld av dottern. På

grund av makarna F:s mindre goda ekonomi och svårigheterna att överföra medel till dottern i Kanada har fru F. enligt avtal med dottern årligen efterskänkt 6.000 kr å nämnda fordran och med anledning härav yrkat avdrag för periodiskt understöd till dottern med samma belopp. — PN vägrade avdrag härför. — KR: ej ändring, när fru F. genom att efterskänka en del av sin fordran hos mågen icke kunde anses hava under beskattningsåret verkställt någon utbetalning till sin dotter samt fru F. förty ej vore berättigad till avdrag i förenämnda hänseende. (RR:s utslag den 20/2 1962.)

Anm.: Jämför RÅ 1952 not 14 och 1958 not 1168 (Skattenytt 1959 sid. 21.)

Professors avdrag för facklitteratur och för kongressresor

Besvär av professorn L. angående inkomsttaxering år 1952. — L., som under beskattningsåret var prosektor vid Lunds universitet, yrkade avdrag dels för kongressresor med 350 kr, dels ock för facklitteratur — huvudsakligen utländska medicinska publikationer — med 1.193 kr. — PN medgav endast avdrag för facklitteratur med 793 kr. — KR: utan bifall. — RR yttrade: L. är innehavare av en vetenskaplig universitetstjänst, och de litteraturinköp, för vilka han yrkat avdrag, synas i allt väsentligt avse sådan litteratur, som han får antagas hava behov av att kunna för sitt arbete själv disponera. Såvitt av utredningen framgår saknas följaktligen anledning att förvägra L. i förevarande hänseende yrkat avdrag. På grund av det anförda finner RR — som ej anser L. berättigad till yrkat avdrag för kostnad för kongressresor — skäligen på det sätt ändra överklagade utslaget etc. (RR:s utslag den 28/2 1962.)

Fördyrade levnadskostnader vid anställning å annan ort än förut

Besvär av TI angående bankkamreren H:s inkomsttaxering år 1955. — H., som var anställd i viss bank, sökte från Lindsberg tjänst hos samma bank i Kungsör. Den med den nya tjänsten förenade tjänstebostaden blev emellertid inte ledig vid H:s tillträde av tjänsten, därför att hans företrädare på grund av bostadsbristen inte kunnat avflytta i tid. H. nödgades på grund därav inackordera sig själv i Kungsör och låta familjen kvarbo i Lindsberg under hela 1954. Av banken fick han traktamentsersättning med 15 kr om dagen. — PN upptog ersättningen till beskattning och förvägrade honom ett med motsvarande belopp yrkat avdrag för ökade levnadskostnader under vistelsen i Kungsör men medgav i stället avdrag för kostnader för resor mellan Kungsör och Lindsberg med ett av H. uppgivet belopp, 357 kr. — KR medgav H. avdrag för de fördyrade levnadskostnaderna med drygt halva traktamentsbeloppet. — Häröver anförde TI besvär, enär han ansåg KR:s utslag stå i strid med praxis. TI åberopade RÅ 1957 ref. 24 m. fl. rättsfall. H. invände att dessa rättsfall icke var analoga med hans fall. H. framhöll att han bytt anställning frivilligt under den förutsättningen att bostad funnits tillgänglig. Detta bekräftades av bankens beslut om traktamente.

RR fastställde KR:s beslut, enär i målet finge anses ostridigt att H. sökt ifrågasätta anställning i Kungsör under förutsättning att han skulle få disponera den bostadslägenhet, som av banken avsetts för innehavaren av nämnda anställning samt att lägenheten på grund av förhållanden, varöver H. icke kunnat råda, icke varit tillgänglig för H. under beskatt-

ningsåret samt det skäligen icke kunde ifrågasättas, att H. det oaktat skulle ha avflyttat till Kungsör. RR:s utslag den 20/2 1962.)

Eftertaxering: belopp bokförda som varuinköp, ehuru leverans icke skett under beskattningsåret

Besvär av J. Aktiebolag angående eftertaxering för år 1953. — RR yttrade: I målet får anses utrett, att bolaget i sin självdeklaration för ifrågasatt beskattningsår vid angivande av bolagets nettointäkt av rörelse tillgodogjort sig avdrag såsom för varuinköp med belopp, som avsett varor vilka icke levererats till bolaget före beskattningsårets utgång. Vid sådant förhållande och med hänsyn till vad eljest i målet förekommit måste denna bolagets åtgärd — även om de fakturor som legat till grund för avdraget skulle vara hänförliga till verkliga köpeavtal — anses hava inneburit att bolaget tillgodofört sig avdrag för nedskrivning av värdet å rättigheter till leverans av lagertillgångar med rättigheternas hela värde.

Emellertid må sådan nedskrivning enligt punkt 1 anvisningarna till 41 § KL godkännas endast i den mån det visas, att inköpspriset för tillgångar av samma slag å balansdagen understiger det kontraherade priset, eller det göres sannolikt, att dylikt prisfall kommer att inträffa innan tillgångarna levereras eller av den skattskyldige i oförändrat eller förädlat skick försäljas.

Genom att tillgodogöra sig ifrågasatt avdrag utan att det framgått av deklARATIONEN och utan att bevisning eller utredning, som ovan sagts, fogats vid deklARATIONEN, måste bolaget anses hava i den samma lämnat oriktigt meddelande, varav

föranletts att bolaget vid den ordinarie taxeringen blivit för lågt taxerat.

Vad i målet förekommit föranleder icke till att bolaget må anses hava varit berättigat att vid taxeringen åtnjuta avdrag av annan art motsvarande vad som eftertaxerats på grund av oriktigt avdrag för varuinköp. (RR:s utslag den 7/3 1962.)

Anm.: Bolaget hade invänt bl. a. att det kunde ha nedskrivit sitt verkliga lager med minst samma belopp som det eftertaxerade.

Förutsättningarna för eftertaxering

Besvär av konditorn G. angående eftertaxering för år 1955. — G. erhöll vid arvskifte den 1/4 1954 i boet efter sin fader en konditorirörelse, vilken vid skiftet värderades till 225.000 kr, varav 100.000 kr belöpte å inventarier och 120.000 kr å goodwill. I dödsboets bokföring hade per den 31/3 1954 icke uppgivits något goodwillvärde för rörelsen och ett värde å inventarierna i rörelsen av endast 22.862 kr. — Vid 1955 års taxering yrkade och erhöll G. vid beräkning av rörelsens inkomst under räkenskapsåret 1/4—31/12 1954 avdrag för värdeminskning å inventarier med uppgivet anskaffningsvärde år 1954 av 106.256 kr (100.000 kr plus nyinköp 6.256 kr) med 7.968 kr samt för värdeminskning å goodwill med 12.000 kr, motsvarande 10 % å ett anskaffningsvärde av 120.000 kr. — År 1956 eftertaxerades G. för 17.580 kr, avseende vid 1955 års taxering felaktigt erhållna avdrag för värdeminskning å inventarier och goodwill. — PN och KR: ej ändring.

RR yttrade: Omständigheterna i målet giva vid handen, att G. redan vid 1955 års taxering lämnat sådana upplysningar angående sitt förvärv av konditorirörelsen att därav med tillräcklig tydlighet fram-

gått, att fånget varit att anse som arv och icke som köp. Av G:s upplysningar framgick tillika, att avskrivningsunderlaget för ifrågavarande värdeminskningsavdrag utgjordes av de vid arvskiftet åsatta värdena. På grund härav och omständigheterna i övrigt kan G. icke anses hava vid sagda taxering lämnat sådant oriktigt meddelande, som utgjort en förutsättning för eftertaxering. — Enär vid sådant förhållande laga grund för de överklagade eftertaxeringarna saknas, prövar RR lagligt att, med ändring av KR:s utslag, undanröja eftertaxeringarna. (RR:s utslag den 8/3 1962.)

Dödsbobefrielse

Besvär av dödsboet efter f. stationskarlen L. angående befrielse från kvarstående skatt. — L. avled den 23/12 1955 och efterlämnade såsom dödsbodlagare änka och tre myndiga barn. Bouppteckningen efter honom visade en behållning av 17.550 kr. Änkan avled den 5/7 1956. Bouppteckningen efter henne utvisade en behållning i det oskiftade boet efter båda makarna av 16.898 kr. — 1956 års TN taxerade dödsboet efter L. till statlig och kommunal inkomstskatt för vissa belopp. På grund av taxeringen påfördes dödsboet efter L. kvarstående skatt med 542 kr att gäldas under uppbördsterminerna i mars och maj 1957.

Hos PN yrkade dödsboet efter L., att det måtte befrias från skyldighet att erlägga nyssnämnda skatt. TI hemställde om avslag och yttrade: Då änkan avlidit innan den slutliga skatten på grund av 1956 års taxering blivit påförd dödsboet efter L. och innan den kvarstående skatten förfallit till betalning, hade vid tiden för skattens erläggande någon dödsbodlagare icke funnits, som för sin försörj-

ning varit beroende av den avlidne. Sådana omständigheter, som utgjorde förutsättning för skattebefrielse, hade således icke förelegat. — PN avslog framställningen. — KR: ej ändring.

RR yttrade: Vål har L. såsom dödsbodelägare efterlämnat änkan, som vid hans frånfälle får anses hava varit beroende av honom för sin försörjning. Men som efter hennes frånfälle den 5 juni 1956 sådana omständigheter, vilka kunde föranleda befrielse från den kvarstående skatten, icke kunna anses hava förelegat, har PN:s åtgärd att avslå framställningen om sådan befrielse varit lagligen grundad. RR finner förty icke skäl bifalla besvären. (RR:s utslag den 28/2 1962.)

Fråga om skattskyldigheten: dödsboet eller dödsbodelägarna?

Besvär av dödsboet efter R. angående inkomsttaxering år 1956. — Enligt fastighetstaxeringslängden för år 1955 för S. socken ägdes tre jordbruksfastigheter av R:s dödsbo. Å fastigheterna hade under 1955 sålts skog på rot. Likviden hade fördelats på envar av tre dödsbodelägare, vilka — med undantag för visst mindre belopp — uppgivit likviden till beskattning. — PN beskattade emellertid dödsboet i stället för dödsbodelägarna för likviden med avdrag för stämplingskostnader. — I besvär hos KR hävdade dödsboet att envar av dödsbodelägarna borde beskattas för sin andel av skogslikviden och yrkade att dödsboets taxering skulle undanröjas. Dödsbodelägarna hade gjort allt för att redan från början få till stånd

en laglig fördelning av fastigheterna, men vederbörande myndighet hade icke lämnat sitt tillstånd till en delning av fastigheterna. Dödsbodelägarna hade då träffat muntlig överenskommelse om att fastigheterna skulle skötas gemensamt och att eventuella försäljningslikvider skulle lika fördelas mellan delägarna. Med köparna av ifrågavarande virkespartier hade även träffats överenskommelse att köpeskillingen skulle med en tredjedel tillställas envar av de tre delägarna. Enligt ett den 16/12 1955 dagtecknat arvskiftesinstrument hade ifrågavarande fastigheter med en tredjedel tillskiftats envar av de tre dödsbodelägarna. Arvskiftesinstrumentet hade endast varit en skriftlig bekräftelse på den tidigare träffade överenskommelsen. —

KR yttrade: Såvitt framgår av handlingarna i målet har ifrågavarande försäljning av skog ägt rum före den 16/2 1955. Jämlikt 6 kap. 4 § lagen om boutredning och arvskifte skall över arvskifte upprättas handling, som underskrives av delägarna. Sådan handling, enligt vilken envar av dödsbodelägarna erhållit en tredjedel av ifrågavarande fastigheter, har upprättats först den 16/12 1955. Vid sådant förhållande är dödsboet att anse såsom ägare av fastigheterna intill sistnämnda dag. Dödsboet måste därför anses såsom säljare av skogen och är förty skattskyldigt för den i målet ifrågakomna skogslikviden. På grund av det anförda finner KR ej skäl bifalla besvären. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 24/1 1962.)